

LA BOVERIE

31.05 >
18.08 2024

abs tra ct :

Pierre-Alchinsky Marc Ange Li Jean Arp Marcel Louis Baugniet Anna-Eva Bergman George
 gart Anne Bonnet Silvano Bozzo Lini Pol Bury Nicolas De Staël Jacques Clauze Henri
 eph Csaky Jean Chauvin Olivier Debré Jean Degottex Jo De Lahaut Robert De Launay Eric
 Deprez Christian Dotremont Florence Fréson William Gear Denyse Green Simon Hantaï
 ne-Marie Klénes Roger Lacroix Roberto Lardera Sophie Legros Sol Lewitt **Alberto Magnelli** Kasimir Malevich
 athieu Louis Van Lint **Piero Manzoni** Raoul Ubac Maria Pace José Picon Hernandez Hantaï Léopold Plomteux
 iakoff Mig Quinet Paul Renotte Jean Rets Jean-Paul Riopelle **Félix Roulin** Xavier Fernandez Michel Seuphor
 vestre Gustave Singier James H. D. Brown Englebert Van Anderlecht **Sonia De Launay** Louis Van Lint Dan Van Severen
 n Velde Guy Vande Loise Victor Vasarely **Richard Serra** Bram Van Velde **Willy Lages** **Antoni Tapiès**
 on Willy Lages **Antoni Tapiès** Eduardo Chilliida Henri Michaux **Niele Toroni** Richard Serra Rainer Arnulf Paul Klee
 erri **Anna-Eva Bergman** Georges Bianchini André Blani **Bram Bogart** Anne Bonnet Silvano Bozzo Lini Pol Bury
 dinsky Paul Klee Jeff Kowatch Michel Mouffe Takesada Matsutani Aliska Lahusen Jean-Pierre Pincemin Chantaï Talbot
 Félix Hannaert **Ben Nicholson** Rainer Gross Eric Fourez Claude Viallat Guy Leclercq Martine Droixhe André Lambotte
 chael Kravagna Renaat Ivens Gabriëlle Belgonne Patricia Dopchie **Kasimir Malévitch** Pieter Vermeersch Mari
 Xavier Fernandez Joseph Louis Nicolas Wolkenar Pierre-Alchinsky Marc Ange Li Jean Arp Marcel Louis Baugniet
 va Bergman Georges Bianchini Louis Van Lint Bram Bogart **Anna Bonnet** Silvano Bozzo Lini Pol Bury Jean Chauvin
 clauze Henri Jean Closon Georges Collignon Emile Compard Joseph Csaky Nicolas De Staël Olivier Debré
 y **Jo De Lahaut** Jean Degottex Sonia De Launay Eric Deprez Christian Dotremont **Bernard Venet** William Gear Denyse
 imon Hantaï Francine Holley **Robert Jacobsen** Anne-Marie Klénes Joseph Lacasse Roger Lacroix Roberto Lardera
 Legros Sol Lewitt Alberto Magnelli Olivier Mosset Georges Mathieu Louis Van Lint **Ben Nicholson** **Richard Mortensen**
 ria Pace José Picon Hernandez Hantaï Léopold Plomteux Serge Po Liakoff Jacques Villon **Victor Vasarely**
 opelle **Piero Manzoni** Xavier Fernandez Michel Seuphor Armand Silvestre Gustave Singier Raoul Ubac Englebert
 erlecht Louis Van Lint Dan Van Severen Bram Van Velde Guy Vande Loise Victor Vasarely **Richard Serra** **Willy Lages**
 cques Villon Manuel Viola John Von Wicht Marthe Wéry Léon Wuïdar Pierre Sou **Antoni Tapiès**
 houx Niele Toroni Richard Serra Rainer Arnulf Paul Klee **Richard Serra** **Willy Lages** **Antoni Tapiès**
 Lix Roulin **Eduardo Chilliida** Henri Michaux Richard Serra Rainer Arnulf Paul Klee **Richard Serra** **Willy Lages**
 Pincemin Chantaï Talbot Félix Hannaert James H. D. Brown Lucio Fontana Rainer Gross Martin Barré **Pier
 ndré Lambotte Michel Kravagna Renaat Ivens Gabriëlle Belgonne Patricia Dopchie Pieter Vermeersch Mari
 arika Szaraz Xavier Fernandez Joseph Louis Nicolas Wolkenar Pierre-Alchinsky Marc Ange Li Jean Arp Marcel
 gniet **Anna-Eva Bergman** Georges Bianchini André Blani **Bram Bogart** Anne Bonnet Silvano Bozzo Lini Pol Bury
 n Jacques Clauze Henri Jean Closon Georges Collignon Emile Compard Joseph Csaky Nicolas De Staël Olivier Debré
 ewitt Jo De Lahaut Robert De Launay Sonia De Launay **Jean Degottex** Christian Dotremont Florence Fréson William
 nyse Green **Simon Hantaï** Francine Holley **Robert Jacobsen** Anne-Marie Klénes Joseph Lacasse Roger Lacroix
 dera Sophie Legros Eric Deprez Alberto Magnelli Lucio Fontana **Georges Mathieu** Louis Van Lint **Richard Mortensen**
 icholson Maria Pace Jean Rets Hernandez Hantaï Léopold Plomteux Serge Po Liakoff Jacques Villon **Victor Vasarely**
 Renotte **José Picon** Jean-Paul Riopelle Félix Roulin Xavier Fernandez Michel Seuphor Armand Silvestre Gustave
 er Raoul Ubac Englebert Van Anderlecht Eric Deprez Louis Van Lint Dan Van Severen Bram Van Velde Guy Vande
 c Verstock Claude Viallat Manuel Viola **Mig Quinet** John Von Wicht Marthe Wéry Léon Wuïdar Pierre Sou **Antoni Tapiès**
 lida Henri Michaux Richard Serra Rainer Arnulf Paul Klee **Richard Serra** **Willy Lages** **Antoni Tapiès**
 takesada Matsutani Aliska Lahusen Jean-Pierre Pincemin Chantaï Talbot Félix Hannaert **Ben Nicholson**
 ic Fourez Guy Leclercq Martine Droixhe André Lambotte Michel Kravagna Renaat Ivens Gabriëlle Belgonne
 chie **Olivier Mosset** Pieter Vermeersch Mari **Kasimir Malévitch** **Xavier Fernandez** Joseph Louis Nicolas Wolke
 re Alchinsky Marc Ange Li Jean Arp Marcel Louis Baugniet **Robert De Launay** Georges **Antoni Tapiès**
 nne Bonnet Silvano Bozzo Lini Pol Bury Jean Chauvin Jacques Clauze Henri Jean Closon Georges Collignon Emile
 d Joseph Csaky Jo De Lahaut **Olivier Debré** Nicolas De Staël Jean Degottex Anna-Eva Bergman Sonia De Launay **Niele Toroni**
 Christian Dotremont Florence Fréson William Gear Denyse Green Simon Hantaï Francine Holley **Robert Jacobsen**
 arie Klénes Joseph Lacasse Roger Lacroix **Claude Viallat** Serge Po Liakoff **Sol Lewitt** Alberto Magnelli Kasimir
 tch Georges Mathieu Louis Van Lint **Richard Mortensen** **Ben Nicholson** Maria Pace José Picon Hernandez Hantaï
 omteux Mig Quinet **Serge Po Liakoff** Paul Renotte Jean Rets Jean-Paul Riopelle Félix Roulin Xavier Fernandez
 uphor Armand Silvestre Gustave Singier Raoul Ubac Englebert Van Anderlecht Eric Deprez Louis Van Lint Dan Van
 n Bram Van Velde Guy Vande Loise Victor Vasarely **Richard Serra** **Willy Lages** **Antoni Tapiès**
 Manuel Viola **Hans Hartung** Marthe Wéry Léon Wuïdar Pierre Sou **Antoni Tapiès**
 e Toroni Rainer Arnulf Aurélie Nemours Jacques Villon Hans Hartung **François Morellet** **Zao Wou-Ki** **Piero**
 ll Louis Baugniet Paul Klee Jeff Kowatch Michel Mouffe **Takesada Matsutani** Aliska Lahusen Jean-Pierre
 al Talbot Félix Hannaert James H. D. Brown Lucio Fontana Rainer Gross Martin Barré **Pier
 rre Alchinsky** Marc Ange Li **Vassily Kandinsky** Jean Arp **Anna-Eva Bergman** Georges Bianchini André Blani
 ne Bonnet Silvano Bozzo Lini Pol Bury Nicolas De Staël Jacques Clauze Henri Jean Closon Georges Collignon Emile
 unay Joseph Csaky Jean Chauvin Olivier Debré **Aurélien Nemours** Jo De Lahaut Jacques Clauze Henri Jean Closon
 d Eric Deprez Christian Dotremont Florence Fréson William Gear Denyse Green Simon Hantaï Francine Holley
 obser **Bram Van Velde** Anne-Marie Klénes Joseph Lacasse Roger Lacroix Roberto Lardera Sophie Legros **Antoni Tapiès**
 Lewitt Alberto Magnelli Kasimir Malévitch Georges Mathieu **Michel Mouffe** **Richard Mortensen** Raoul Ubac
 sé Picon Hernandez Hantaï **Jean-Pierre Pincemin** Léopold Plomteux Serge Po Liakoff Mig Quinet Hans Hartung
 te Jean Rets Jean-Paul Riopelle Félix Roulin Xavier Fernandez Michel Seuphor Armand Silvestre Gustave Singier
 icholson Englebert Van Anderlecht Louis Van Lint Dan Van Severen Bram Van Velde Guy Vande Loise **Victor Vasarely**
 rd Venet Marc Verstock **Claude Viallat** Jacques Villon Manuel Viola John Von Wicht Marthe Wéry Léon Wuïdar
 ges **Antoni Tapiès** Eduardo Chilliida Henri Michaux **Niele Toroni** Richard Serra Rainer Arnulf Aurélie Nemours
 rré Hans Hartung **François Morellet** **Zao Wou-Ki** **Piero Manzoni** **Vassily Kandinsky** **Paul Klee** Jeff Kowatch
Takesada Matsutani Aliska Lahusen Jean-Pierre Pincemin Chantaï Talbot Félix Hannaert **Ben Nicholson**
 ric Fourez Guy Leclercq Martine Droixhe André Lambotte Michel Kravagna Renaat Ivens Gabriëlle Belgonne
 pchie Kasimir Malévitch Pieter Vermeersch Mari **Kasimir Malévitch** Pieter Vermeersch Mari**

inhoudstafel

Presentatie	3
Inleiding door de commissaris	4
Structuur van de tentoonstelling	6
Lijst van kunstenaars	8
Lijst van de instellingen die werken uitlenen	9
Activiteiten in het kader van de tentoonstelling	10
Praktische informatie.....	11
'off'-tournee	11
Contacten.....	12

La Boverie nodigt bezoekers uit om de abstracte beweging te ontdekken aan de hand van meer dan 100 uitzonderlijke werken op meer dan 1.000 m². Van de stichter - Kandinsky - tot de meest hedendaagse kunstenaars, wil de tentoonstelling «abstract:» laten zien dat deze beweging niet alleen voor ingewijden is. Het nodigt bezoekers uit voor een gevoelige reis naar het hart van dit artistieke universum en onthult de grote invloed die het heeft gehad op ons leven.

«De zin en de taak van alle artistieke inspanningen is de bevrijding van de spirituele essentie van vorm en kleur en het losmaken van hun gevangenschap uit de wereld van het object. Het waren deze inspanningen die leidden tot de creatie van abstracte kunst», dit waren de woorden waarmee Johannes Itten, een leraar aan het Bauhaus, zijn Art of Colour afsloot. Vóór de twintigste eeuw had niemand ooit gedacht dat een kunstwerk geen gelijkenis met de werkelijkheid zou kunnen vertonen door alleen uit zijn samenstellende elementen te bestaan, zoals vorm, kleur of materiaal.

Maar wat is abstracte kunst en heeft het vandaag de dag nog zin?

«Abstract:» beantwoordt deze vragen door middel van een gevoelige reis die dit artistieke universum en de grote invloed ervan op ons leven herontdekt. Van Vassily Kandinsky tot Takesada Matsutani en Sonia Delaunay, de tentoonstelling toont meer dan 100 werken op een oppervlakte van meer dan 1.000 m². Ze onthult het belang van de collecties van het Musée des Beaux-Arts de Liège en wordt verrijkt met belangrijke stukken uit andere instellingen en privécollecties. In dialoog met deze werken helpen exclusieve interviews met hedendaagse kunstenaars en belangrijke spelers uit de kunstwereld de bezoekers om het belang en de extreme vitaliteit van abstracte kunst te begrijpen.

COMMISSARISSEN VAN DE TENTOONSTELLING

Martine Droixhe, Ere-directeur van de Koninklijke Academie voor Schone Kunsten, voorzitter van LARBAL (vzw «Les Amis de l'Académie»)

Françoise Safin, Ereconservator van het Musée des Beaux-Arts de la Ville de Liège

Marc Sterkendries, Directeur van de Koninklijke Academie voor Schone Kunsten van Luik - ESAHR

SCENOGRAFIE

Ludovic Demarche

CATALOGUS

Bij de tentoonstelling verschijnt een publicatie met teksten over het onderwerp en talrijke illustraties van de tentoongestelde werken (144 p., uitgegeven door de curatoren van de tentoonstelling).

AANVULLENDE PUBLICATIES

Bezoekersgids: Een bezoekersgids voor de belangrijkste werken in de tentoonstelling, met didactisch commentaar en historische uitleg.

Spelboekje: Speciaal voor kinderen, met spelletjes die passend bij de tentoonstelling kunnen worden gespeeld.

INLEIDING DOOR DE COMMISSARIS

FRAGMENTEN UIT DE TENTOONSTELLINGSCATALOGUS

Martine Droixhe, Schilder

Heeft abstractie de kunst bevrijd?

Als kunstenaar-curator is het mijn doel om een gevoelige visie op abstractie in de tentoonstelling te brengen en een selectie werken te tonen die een diversiteit aan artistieke benaderingen belichamen. Abstracte kunstenaars onderzoeken de sporen van gebaar, teken, kleur, materiaal, licht en performances in de hedendaagse kunst. Het doel van de tentoonstelling is om een visuele dialoog met de werken te creëren en het publiek uit te nodigen voor een bijzondere ervaring. De tentoonstelling helpt ons het werkproces van de kunstenaars te begrijpen, het innerlijke veld te vinden van wat niet kan worden weergegeven, wat niet gecodeerd is.

Figuratie en abstractie worden vaak van elkaar gescheiden als twee tegengestelde bewegingen, maar er zijn punten van overeenkomst. Je zou je kunnen voorstellen dat de verkenning van abstractie de kunst bevrijdde van haar figuratieve ketenen en een brug sloeg tussen het zichtbare en het onzichtbare, tussen het concrete en pure emotie. Abstracte kunst, gezien als een vorm van expressie losgekoppeld van de tastbare werkelijkheid, heeft net als figuratieve kunst zijn oorsprong in menselijke emoties. Het is mogelijk om abstracte kunst te zien als een uitbreiding van ons begrip van de wereld, die ruimte biedt om diepere werkelijkheden te verkennen. In die zin vullen abstracte en figuratieve kunst elkaar aan om een genuanceerd palet te bieden van de menselijke artistieke ervaring. In deze voortdurende zoektocht naar experimenten zijn kunstenaars opgestaan die elk hun eigen interpretatie geven. Het vastleggen van poëtische taal heeft nieuwe horizonten geopend. Elke kunstenaar in deze tentoonstelling heeft op zijn of haar manier bijgedragen aan de evolutie van abstracte kunst. Hun werken boeien en nodigen uit tot diepe reflectie over de aard van kunst en de perceptie ervan. Monochrome kunstenaars verkennen de enkele kleur en zijn nuances. Ze verleggen de grenzen door werken te creëren die de perceptie van licht en ruimte in vraag stellen. Anderen gebruiken expressieve gebaren om kleur te laten vibreren op onverwachte materialen. De abstracte werken tonen een verkenning van contemplatieve ruimtes die uitnodigen tot reflectie.

Om de kijker de vrijheid te geven het werk te interpreteren, hebben de kunstenaars de titel verwijderd. Kijkers voegen hun eigen perceptie samen met de essentie van het werk en creëren zo een nieuwe realiteit die doordrenkt is van hun eigen subjectiviteit. Het werk wordt de vergaarbak van meerdere opvattingen, uniek voor elk individu.

Kunst is een krachtig middel om emoties uit te drukken en te kanaliseren. In tijden van omwenteling kan kunst als katalysator werken, een dialoog op gang brengen en diepe emoties oproepen. Abstracte kunst blijft zich ontwikkelen als een relevante vorm. Het potentieel ervan maakt het tot een essentiële pijler van de hedendaagse kunstscène.

Henri Jean Closon, *Les blancs sont des couleurs*, 1946 © Musée des Beaux-Arts de Liège

Françoise Safin, Ereconservator van het Musée des Beaux-Arts de la Ville de Liège

"Je moet je altijd verontschuldigen als je over schilderen praat" (Paul Valéry)

Hoe interessant het ook is om de geschiedenis van de schilderkunst te schrijven, om haar ontwikkeling, haar ervaringen en haar avonturen te volgen, om er een herinnering aan op te bouwen, het is net zo gevaarlijk om erover te praten, met het risico haar te verraden, omdat ze voor zichzelf spreekt, vooral de abstracte schilderkunst.

Moeten we niet alle commentaar vermijden en onze kinderlijke blik herontdekken? Want schilderen is iets wat je voelt, iets wat je ervaart, net als muziek; je moet erin kruipen, erin opgaan...

Is abstractie de essentiële kunst, de kwintessens ervan? Ontdaan van subject en object is het op zichzelf een expressiemiddel dat de schilder in staat stelt «te projecteren wat in hem leeft» (Max Ernst) en een dialoog aan te gaan, want «het zijn de kijkers die de schilderijen maken» (Marcel Duchamp). Ze elimineert elk verhalend of verklarend element en houdt vast aan haar eigen taal: vorm, kleur, materiaal, volume...

De tentoonstelling «abstract:» is verre van exhaustief en zonder didactische bedoeling, maar werd samengesteld op basis van de collectie van het Musée des Beaux-Arts de Liège, een collectie die het resultaat is van de fusie van onder andere Mamac en het Musée d'Art Wallon, bijzonder rijk aan abstractie uit de jaren 50 tot 70, een periode waarin Luik, onder impuls van Apiaw en persoonlijkheden zoals Fernand Graindorge, Léon Koenig en Paul Renotte, zich interesseerde voor de kunst van zijn tijd, zowel lokaal als internationaal.

Enerzijds wilden we ons beperken tot een honderdtal werken om een betere zichtbaarheid te garanderen, anderzijds wilden we deze basiskern aanvullen en invullen met meer historische of meer hedendaagse werken uit openbare of privécollecties en kunstenaarsateliers. We moesten dus een moeilijke, subjectieve keuze maken...

Een gevoelige wandeling door de oneindige en levendige wereld van abstractie, zonder pretentie, voor het plezier...

Marc Sterkendries, Directeur van de Koninklijke Academie voor Schone Kunsten van Luik - ESAHR

Zombiekunst?

We zijn ver verwijderd van de heroïsche abstractie van het begin van de 20^e eeuw of de hegemoniale abstractie van de jaren 1950, en het presenteren van een tentoonstelling van abstracte kunst in 2024 lijkt misschien anachronistisch of zelfs archaïsch: een museum binnengaan is vernederend.

Al heel lang wordt de schilderkunst herhaaldelijk als dood aangekondigd. In feite werden de overlijdensberichten al gepubliceerd bij de geboorte van de abstracte kunst: in Moskou in 1921 presenteerde Rodchenko drie vierkante doeken, elk bedekt met een van de drie primaire kleuren; ze werden bejubeld als het «laatste schilderij» en de bevrijding van de schilderkunst van alle inhoud en doel. Een paar jaar eerder, bij het zien van Malevitsj' Witte vierkant op een witte achtergrond, vroegen sommige mensen zich af: «Wat kunnen we hierna nog doen?»

In zijn interview (p.108) herinnert Michel Mouffe zich zijn eerste schilderjaar in Saint-Luc in de jaren 1970: «...we schilderden niet veel omdat iedereen installaties en performances deed. Het was een tijd waarin schilderen als dood werd beschouwd, dat het geen plaats meer had en dat het een verouderde expressievorm was...»

Maar in de jaren 90 vertelde kunstcriticus en curator David Rimanelli regelmatig dezelfde grap: «Schilderkunst is de Freddy Krueger van de kunstvormen: het sterft elke aflevering maar is altijd klaar om een comeback te maken».

En Léon Wuidar stelde ons in 1999 gerust in het Bulletin de la Classe des Beaux-Arts: «De dood van de schilderkunst, mogelijk, waarschijnlijk, onvermijdelijk voor alle levende wezens, is zonder twijfel niet voor morgen».

Abstracte kunst houdt, net als schilderkunst, nooit op met sterven, om het volgende moment weer tot leven te komen. Deze kunst die niet verschijnt is onverwoestbaar en kan vandaag zowel dramatisch als absurd, kritisch en luchthartig, of contemplatief en afstandelijk zijn. In feite leeft ze gewoon.

STRUCTUUR VAN DE TENTOONSTELLING

abstract:

Wat is abstracte kunst? Wat is de bedoeling van de kunstenaar? Hoe kan een idee of een emotie worden uitgedrukt? In welke context is het werk gemaakt? Abstract Art: behandelt deze en vele andere vragen zonder definitieve antwoorden te geven. Deze tentoonstelling probeert niet de geschiedenis van de abstracte kunst te achterhalen of een selectie werken in de gebruikelijke stilistische hokjes te stoppen, maar deelt een gevoel en intuïtieve benadering van abstractie.

Abstracte kunst wordt over het algemeen gedefinieerd door een tegenstelling: de afwijzing van de representatie van de werkelijkheid en het figuratieve. Deze werken maken niet minder deel uit van de realiteit van een tijdperk. Ze zijn de vrucht van de intentie van een kunstenaar en het resultaat van een reflectie die verbonden is met de gevoeligheid en de ervaring van hun schepper. Deze creaties maken ook deel uit van een lange geschiedenis die gekenmerkt wordt door een artistieke evolutie die in de 20^e eeuw in een stroomversnelling raakte.

Ondanks de invloed van eerdere producties ontwikkelden de kunstenaars benaderingen die een paar jaar eerder nog ondenkbaar waren. De kleuren, vormen, het medium en de conceptuele benadering zijn evenzeer een bron van inspiratie als een vertrekpunt, een bron van originaliteit. Door deze experimenten bevrijdden kunstenaars zich van de noodzaak om het reële en identificeerbare weer te geven en gaan ze werken met materie, emotie of ideeën.

Kunst is altijd abstracter dan we denken. Vorm en kleur spreken tot ons over vorm en kleur, en daar eindigt het (Oscar Wilde).

abstract: abstract ? abstract !

UITDRUKKING VAN GEBAAAR

Beweging, vloeiendheid, emotie, vrijheid... De werken in deze sectie mijden formele starheid ten gunste van spontaniteit en een lyrische benadering van kunst. Elk gebaar van de kunstenaar staat op het doek en laat een spoor achter van een poging om een emotie uit te drukken buiten de beperkingen en codes die de kunstwereld tot het begin van de 20e eeuw beheersten.

Deze meer subjectieve en expressieve benadering van kunst heeft de weg vrijgemaakt voor een veelheid aan variaties, met als enige beperking het gebarenvermogen van de kunstenaar en zijn of haar gemoedstoestand. Penseelstreken, verfdruppels, doorhalingen, vegen en ongecontroleerde vlakke vlakken zijn allemaal mogelijke ingrepen van de kunstenaar, wiens taak het is om uit deze creatieve chaos een vorm van harmonie te creëren.

Er gaat een indruk van creatieve vrijheid uit van deze lyrische vorm van artistieke expressie, die een open venster biedt op de innerlijke ervaring van de kunstenaar. De kunstenaar werkt instinctief, bijna automatisch, om zijn of haar gevoelens de vrije loop te laten. Sommige werken zijn bijna performance-gebaseerd en materialiseren zich door de gebaren van de kunstenaar.

BEHEERSING VAN VORM

Niets wordt aan het toeval overgelaten in deze sectie, waar de werken allemaal gestructureerd zijn met precisie en orde door middel van eenvoudige vormen. Lijnen, cirkels, vierkanten, driehoeken en andere geometrische vormen vormen de beeldtaal van deze kunstenaars, net als de kleuren.

Deze abstracte composities zijn gebaseerd op geometrische harmonie en spelen met symmetrie en asymmetrie en met formele en chromatische herhaling. Ze zijn het resultaat van een oprechte reflectie over de fundamentele principes van het gebruik van kleuren, lijnen, vormen en de algehele rangschikking van deze componenten. De drager is het onderwerp van een artistieke constructie waarin geometrie wordt geïntegreerd in een tweedimensionale ruimte. Deze kunstenaars proberen zelden perspectief of diepte te verkennen.

Deze manier van denken heeft toepassingen gevonden in andere disciplines, zoals beeldhouwen, architectuur en design. Kunstenaars hebben deze beheersing van vorm omgezet in een bijna oneindig veld van artistieke exploratie, waarbij variaties op hun geometrische taal en ruimtelijke constructie nog steeds het onderwerp zijn van nieuwe creaties.

Deze geometrische benadering van kunst ontstond aan het begin van de twintigste eeuw en is tot op de dag van vandaag vernieuwd

door herinterpretatie van de basisprincipes en diversificatie van technieken en media.

TEKEN TRACEREN

De werken in deze sectie, die het resultaat zijn van een conceptuele benadering, vertegenwoordigen de materialisatie van een idee dat voor hun schepper een kunstwerk is. Hoewel ze een heterogene waaier van artistieke praktijken vertegenwoordigen, vinden ze hun gemeenschappelijke noemer in de benadering van de kunstenaar, die een systematische creatiemethode oplegt waarvan het uiteindelijke doel is om de representatie van de werkelijkheid af te schaffen.

Er zijn evenveel benaderingen als werken in deze sectie: het ontwikkelen van origineel schrift, het scheuren of vouwen van het medium, het herhalen van hetzelfde motief, het collageren van gescheurd papier, het aannemen van een creatieve beperking. Deze diversiteit wordt ook gekenmerkt door formele variaties tussen strengheid en chaos, evenals een grote verscheidenheid aan inspiraties. De intenties van de kunstenaars schommelen meestal tussen het in vraag stellen van conventies uit het verleden en pogingen om ermee te breken.

Deze werken tonen de uiterst dunne lijn tussen abstracte en conceptuele kunst. De werken in deze sectie combineren de manipulatie van vormen en materialen met een conceptuele dimensie. Noties van schoonheid, originaliteit en waarde worden uitgedaagd door deze kunstenaars, die hebben geholpen om de grenzen van verschillende praktijken en traditionele definities van kunst te verleggen.

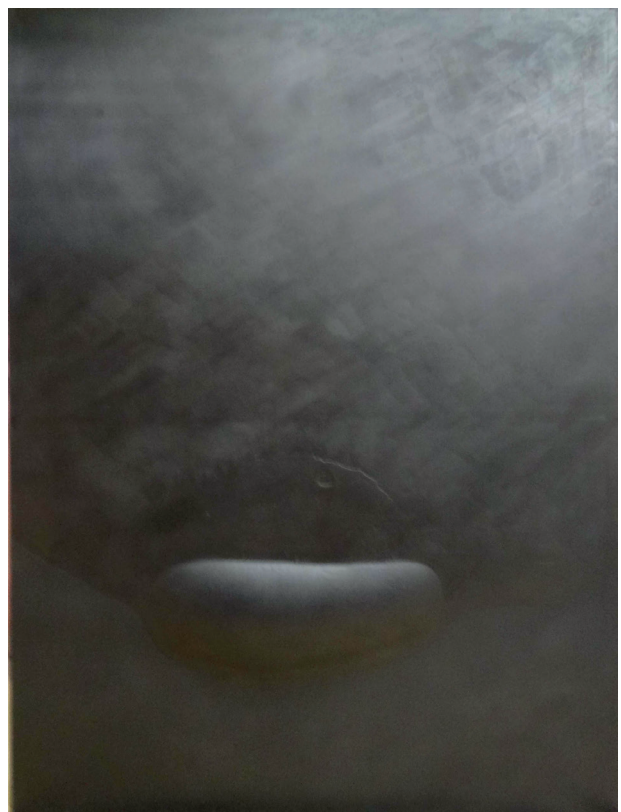
ONZE BLIKKEN VERSMELTEN

Zuiverheid van vorm, eenvoud van structuur en helderheid van materiaal hebben de werken in deze sectie gemeen. De kunstenaar streeft ernaar zijn werk terug te brengen tot de essentie - een kleur, een vorm of een materiaal - en speelt daarbij in op de context waarin het tentoongesteld zal worden. Deze economie van middelen helpt om het overbodige te minimaliseren ten gunste van begrip en een directe visuele en zintuiglijke ervaring.

Naast deze eenvoud verschillen de intenties van de kunstenaars voor elk werk. De afwezigheid van verwijzingen naar externe elementen, zoals herkenbare objecten of persoonlijke emoties, kenmerkt veel van de creaties, terwijl andere het resultaat zijn van diverse uitdrukkingen van concepten of gevoelens. Verschillende werken verkennen ook de materiële eigenschappen van kleur en licht.

Deze sectie verwijst dus zowel naar de gevoelige ontvangst door de kijker als naar de benadering van de kunstenaars, waarvan de complexiteit of rijkdom meestal omgekeerd evenredig is met de ogenschijnlijke eenvoud van het werk. Achter elk werk gaan zorgen en experimenten schuil van esthetische, materiële, spirituele of fysieke aard. Om deze werken te begrijpen, moet je ze met je zintuigen ervaren en verder gaan dan de schijn om je begrip van het werk te ontwikkelen op basis van de benadering van de kunstenaar.

Teksten: Thibaut Wauthion

Takesada Matsutani, *World in black pencil - 2, 1979* © Takesada Matsutani
© Galerie Faider © SABAM Belgium 2024

LIJST VAN KUNSTENAARS

1. Marc Angeli (1954)
2. Jean Arp (1887 - 1966)
3. Martin Barré (1924 - 1993)
4. Gabriel Belgeonne (1935)
5. Anna-Eva Bergman (1909 - 1986)
6. Gaston Bertrand (1910 - 1994)
7. Georges Bianchini (1954 - 1987)
8. André Blank (1914 - 1987)
9. Bram Bogaert (1921 - 2012)
10. Anne Bonnet (1908 - 1960)
11. Silvano Bozzolini (1911 - 1998)
12. Pol Bury (1922 - 2005)
13. Youla Chapoval (1919 - 1951)
14. Jean Chauvin (1889 - 1976)
15. Eduardo Chillida (1924 - 2002)
16. Brigitte Closset (1958)
17. Jan Cobbaert (1909 - 1995)
18. Georges Collignon (1923 - 2002)
19. Joseph Csaky (1888 - 1971)
20. Nicolas de Stael (1914 - 1955)
21. Jean Degottex (1918 - 1988)
22. Jo Delahaut (1911 - 1992)
23. Robert Delaunay (1885 - 1941)
24. Sonia Delaunay (1885 - 1979)
25. Eric Deprez (1972)
26. Patricia Dopchie (1960)
27. Christian Dotremont (1922 - 1979)
28. Martine Droixhe (1954)
29. Maurice Estève (1904 - 2001)
30. Xavier Fernandez
31. Lucio Fontana (1899 - 1968)
32. Eric Fourez (1946)
33. Florence Fréson (1951)
34. William Gear (1915 - 1975)
35. Jean Gorin (1899 - 1981)
36. Roel Goussey (1947)
37. Rainer Gross (1951)
38. James H.D Brown (1951 - 2020)
39. Félix Hannaert (1944)
40. Simon Hantai (1922 - 2008)
41. Renaat Ivens (1935 - 2016)
42. Robert Jacobsen (1912 - 1993)
43. Robert Jacobsen (1912 - 1993)
44. Henri Jean Closon (1888 - 1975)
45. Wassily Kandinsky (1866 - 1944)
46. Paul Klee (1879 - 1940)
47. Anne-Marie Klenes (1959)
48. Jeff Kowatch (1965)
49. Michael Kravagna (1962)
50. Joseph Lacasse (1894 - 1915)
51. Roger Lacroix (1933 - 1984)
52. Aliska Lahusen (1946)
53. André Lambotte (1943)
54. Roberto Lardera (1911 - 1989)
55. Guy Leclercq (1940)
56. Sophie Legros (1974)
57. Sol LeWitt (1928 - 2007)
58. Joseph Louis
59. Marcel Louis Baugniet
60. Alberto Magnelli (1888 - 1971)
61. Kasimir Malévitch
62. Pierre Manzoni (1933 - 1963)
63. Georges Mathieu (1921)
64. Takesada Matsutani (1937)
65. Henri Michaux (1899 - 1984)
66. François Morellet (1926 - 2016)
67. Richard Mortensen (1910 - 1993)
68. Olivier Mosset (1944)
69. Michel Mouffe (1957)
70. Edo Murtic (1921)
71. Aurélie Nemours (1910 - 2005)
72. Ben Nicholson (1894 - 1982)
73. Maria Pace (1959)
74. José Picon (1921 - 2011)

LIJST VAN DE INSTELLINGEN DIE WERKEN UITLELENEN

75. Jean-Pierre Pincemin (1944 - 2005)
76. Léopold Plomteux (1920 - 2008)
77. Serge Poliakoff (1900 - 1969)
78. Mig Quinet (1906 - 2001)
79. Arnulf Rainer (1929)
80. Paul Renotte (1906 - 1966)
81. Jean Rets (1910 - 1998)
82. Lambert Rocour (1946)
83. Richard Serra (1938)
84. Michel Seuphor (1901 - 1999)
85. Armand Silvestre (1921 - 2007)
86. Gustave Singier (1909 - 1984)
87. Pierre Soulages (1919 - 2022)
88. Marika Szaraz (1947)
89. Chantal Talbot (1958)
90. Antoni Tàpies (1923 - 2012)
91. Niele Toroni (1937)
92. Raoul Ubac (1910 - 1985)
93. Bram Van Velde (1895 - 1981)
94. Dan Van Severen (1927 - 2009)
95. Englebert Van Anderlecht (1918 - 1961)
96. Guy Vandeloise (1937)
97. Victor Vasarely (1906 - 1997)
98. Denis Verkeyn (1980 - 2023)
99. Marc Verstockt (1930 - 2014)
100. Claude Viallat (1936)
101. Jacques Villon (1875 - 1963)
102. Manuel Viola (1919 - 1987)
103. Marthe Wery (1930 - 2005)
104. Nicolas Wolkenar (1954)
105. Léon Wuidar (1938)
106. Wou-Ki Zao (1920 - 2013)

- Fédération-Wallonie-Bruxelles
- Fondation Gandur pour l'art
- Fondation Vandenhove (Gent)
- Kunstmuseum Basel (Zwitserland)
- TAMAT (musée de la Tapisserie de Tournai)
- Galerie Faider
- Collection Dario Caterina
- Collection Brigitte Closset
- Collection Roel Goussej
- Collection Louis Joseph
- Collection Anne-Marie Klenes
- Collection Denis Laoureux
- Collection Sophie Legros
- Collection Maria Pace
- Collection Françoise Safin
- Collection Uhoda
- Collection Guy Vandeloise
- Collection Marc Verstockt
- Collection Nicolas Wolkenar

Sonia Delaunay, Composition n° 450, 1955. © Musée des Beaux-Arts de Liège

ACTIVITEITEN IN HET KADER VAN DE TENTOONSTELLING

EVENEMENTEN

Donderdag 30 mei om 18.00 uur

Feestelijke opening - Optreden door Matsutani

In samenwerking met de Brusselse galerie Faider, die verschillende werken uitleent, zal de kunstenaar Takesada Matsutani (een Japanse schilder die in 1937 in Osaka werd geboren en sinds 1966 in Frankrijk woont) een originele live performance opvoeren met zwarte inkt.

Zaterdag 22 juni om 16.00 uur

Audiovisuele performance in het hart van de «abstract:» tentoonstelling

Als onderdeel van de tentoonstelling «abstract:» in La Boverie biedt het Brusselse collectief ALEA(s) een unieke, uitbundige en geïmproviseerde ervaring die live tekenen, videoanimatie en elektronische muziek combineert.

Woensdag 19 juni om 12.30 uur

Cinémusée (in het Grand Curtius)

« Joan Mitchel, une femme dans l'abstraction » door Stéphane Ghez, 53', 2022

Met haar doeken vol kleur en pure emotie drukte Joan Mitchell (1925-1992) haar stempel op de Amerikaanse abstracte schilderkunst. Portret van een kunstenaar die een brug sloeg tussen Amerika en Frankrijk, abstractie en impressionisme.

Zondag 23 juni

Kunst & pilates

Pilates-sessies in het hart van de tentoonstelling «abstract:».

Zaterdag 6 juli

Dansvoorstelling

Abstractieavond met dansvoorstelling «Entre Deux» door JC Choregraphy (Justine Copette) in de tentoonstelling.

Donderdag 8 augustus

Post-it avond

Loop door de tentoonstelling, schrijf de vragen die bij je opkomen op post-it briefjes en plak ze naast de werken waar ze betrekking op hebben. Het museumteam zal ze verzamelen en beantwoorden tijdens een interactief bezoek.

SPECIFIEKE BEZOEKEN

Zondag 9 juni om 14.00 uur

Familiebezoek: Het museum en abstracte kunst

Een leuke rondleiding door de tentoonstelling, waarbij jong en oud de kunstenaars en hun werken kunnen ontdekken.

Zondag 16 juni om 14.00 uur

Thematische rondleiding: Abstracte kunst

VOOR KINDEREN

Zondag 2 juni om 14.00 uur

Créamusée: Een abstract werk

Maak je eigen abstracte werk in deze creatieve workshop voor kinderen van 4 tot 12 jaar.

Van 8 > 12 juli

Stage

Rond de tentoonstelling «abstract:» maken beginnende kunstenaars een speelse tocht door de tentoonstelling om hun inspiratie op te doen. Ze zullen experimenteren met een breed scala aan technieken en leren van ontmoetingen met kunstenaars die de diversiteit van abstracte kunst vertegenwoordigen.

Alle details over deze activiteiten zullen binnenkort beschikbaar zijn op de website: www.laboverie.com

PRAKTISCHE INFORMATIE

DATUM

31.05.2024 > 18.08.2024

OPENINGSTIJDEN

Van dinsdag tot zondag, van 10 u tot 18 u
Gesloten op maandag

ADRES

Parc de La Boverie, 3
B-4020 Luik

ONLINE TICKETS

www.laboverie.com

RESERVERING VOOR GROEPEN & BEZOEKEN MET GIDS (max. 25 pers.)

Office du Tourisme de Liège
(toeristische dienst Luik)
+32 (0)4 221 93 03
reservation.tourisme@liege.be

RONDLEIDINGEN & ANIMATIE VOOR SCHOLEN

Service Animations des Musées
+32 (0)4 221 68 32-37
animationsdesmusees@liege.be

TARIEVEN

Enkele toegangkaart voor de tentoonstelling «abstract:», de tentoonstelling «Cécile Miguel» en de permanente collectie van het Musée des Beaux-Arts

- Volwassenen: 12€
- Volwassenen: (+ de 65 jaar), groepen: (min 15 pers.): 10€
- > 26 jaar: gratis
- Artikel 27: 1,25€
- MuseumPassMusées: gratis
- SCHOOLGROEPEN (> 26 jaar): gratis
- ICOM, pers, Leraar: gratis

OFF-TOURNEE

In het kader van de tentoonstelling «abstract:» in La Boverie krijgt abstractie een ereplaats in Luik (en Brussel) via een «off»-tournee die galeries en kunstcentra samenbrengt:

Espace 251 Nord
Rue Vivegnis, 251
4000 Luik

Galerie Flux
Rue Paradis, 60
4000 Luik

Galerie Centrale
Rue en Bois, 6
4000 Luik

Galerie Nadja Vilenne
Rue du Commandant Marchand, 5
4000 Luik

Quai 4 Galerie
Quai Churchill, 4
4020 Luik

New SPACE
Rue Vivegnis, 234
4000 Luik

Galerie Traces
En Neuvicé, 40
4000 Luik

Galerie Faider
Rue Faider, 12
1060 Sint-Gillis

CONTACTEN

LA BOVERIE – ONTHAAL

+32 (0)4 238 55 01 - info@laboverie.com

PERS - CARACAScom

www.caracascom.com - info@caracascom.com - +32 2 560 21 22

LA BOVERIE – MANAGEMENT & COMMUNICATIE

Laura Dombret

laura.dombret@liege.be - +32 (0)4 221 93 17

Emmanuelle Sikivie

emmanuelle.sikivie@liege.be - +32 (0)4 221 93 22

LE FONDS EUROPÉEN DE DÉVELOPPEMENT RÉGIONAL
ET LA WALLONIE INVESTISSENT DANS VOTRE AVENIR

FÉDÉRATION
WALLONIE-BRUXELLES

4m Group

MOURY
GMOURY.BE

ecetia
Coopérer pour l'utile

Parti Autonome
de Liège

Johann Botlinger
PROCESSES ENGINEER

article
27

MUSEUM
PASS
MUSÉES

LAMEUSE

LE SOIR

La 1ère

le trois